

Høringssvar til Innlandet fylkeskommune

Tilbudsstrukturen for videregående opplæring i Innlandet

– skoleårene 2026/27-2030/31

Organisasjonene ved Vinstra Videregående skole støtter viktigheten av å ha en forutsigbar og stabil tilbudsstruktur i videregående opplæring, og er positive til at fylkeskommunen vil legge vekt på bredde, kvalitet og relevans for det lokale næringslivet. Vi støtter også forslaget om å beholde det nåværende tilbudet som finnes ved skolen.

Samtidig så ser vi at endringer i lovverket vil skape nye utfordringer.

Fullføringsreformen innebærer en betydelig endring fra en rett til videregående opplæring til en rett til å fullføre videregående opplæring - både for ungdom og voksne. I tillegg vektlegges rettighet og tilgang til rekvalifisering og livslang læring.

Både Fullføringsreformen og ny opplæringslov med forskrift, legger føringer for at fylkeskommunen i planlegging og utbygging av det totale videregående opplæringsstilbudet skal legge stor vekt på kompetansen samfunnet trenger (Opplæringslova § 5-3).

Ungdomsretten er utvidet til å gjelde fram til man har fullført enten yrkes- eller studiekompetanse, innenfor en aldersfrist på 24 år. Det åpnes for flere omvalg, og flere ungdommer vil dermed ha lovfestet rettighet enn under tidligere lovverk. Søkere mellom 19-24 år kan etter ny lov velge om de vil ta ut opplæringsretten sin i voksen- eller ungdomsopplæringen.

Med den nye fullføringsreformen vil vi oppleve at flere voksne søker seg tilbake til videregående opplæring, og dette vil igjen føre til at lengde og retning på utdanningsløpene vil variere mer enn det vil har sett tidligere. Dette vil kreve at skolen er rustet for å møte en mer sammensatt elevgruppe enn vi har vært vant til, og det er derfor viktig at fylkeskommunen legger til rette for fleksible og varierende opplæringsmodeller. Det må tilrettelegges på en slik måte at elevene klarer å fullføre på sine egne premisser. Når vi får økt gjennomføringsgrad blant elevene, får vi også styrket kompetansen i regionen. Vi ved Vinstra videregående skule ønsker å arbeide videre med alternative opplæringsmodeller som gjør at flere elever får oppfylt sine valg og at næringslivet i regionen får dekket sine behov for arbeidskraft.

Det er varslet en nedgang i både folketall og elevtall i store deler av fylket, men vi mener at den nye fullføringsreformen vil balansere elevtallet noe, slik at nedgangen i antall elever ikke blir så merkbar som først antatt. Vi mener derfor at det er viktig å opprettholde og videreutvikle linjetilbud som gir kompetanse innen områder med store framtidig behov. Dette gjelder spesielt innenfor Helse og omsorg, med tanke på en aldrende befolkning og økende behov for kvalifisert arbeidskraft. Det er generelt et stort behov for fagarbeidere og det gjelder ikke bare helsefagarbeidere, men også andre yrker innenfor helsesektoren. Viktigheten av å ha flere tilbud som rekrutterer jenter er også et poeng her.

Rapporten NOU 2023: 4- «Tid for handling, Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste», tek for seg utfordringer knytta til personell i helse- og omsorgssektoren fram mot 2040. ([NOU 2023: 4 - regjeringen.no](#)).

Rapporten dokumenterer det enorme behovet for ulike typer helsepersonell som ligger framfor oss. Særlig i et distrikt som Midt-Gudbrandsdalen vil dette behovet bli merkbart.

Med dette som bakteppe er det akutt nødvendig å bygge et større helsefaglig tilbud og miljø, ved Vinstra vidaregåande skule. Akkurat nå er det kun mulig å ta helsearbeiderfag Vg2.

Den foreslåtte tilbudsviften ved Vinstra vidaregåande skule dekker i stor grad regionens faglige kompetansebehov, men utfordringen er å rekruttere mange nok ungdommer til å dekke det stadig økende behovet. Derfor ser vi behovet for å utvide tilbudet noe, og mye kan gjøres innenfor de rammene vi allerede har.

Følgende punkter mener vi er viktig for Vinstra vidaregåande skule de neste fire årene:

- **Økt tilbud innenfor helsefag.** Ved å tilby Helseservicefag Vg2 der elevene kan søke seg videre til apotekteknikk, helsesekretær eller tannhelsesekretær. Dette vil bidra til å styrke helsefag i regionen og være med på å dekke etterspurt kompetanse.
- **Kombinasjonsklasse.** Det er et økende behov for en kombinasjonsklasse ved Vinstra vidaregåande skule. Antallet elever med fremmedspråklig bakgrunn øker stadig og med den nye fullføringsreformen tror vi denne utviklingen vil fortsette. Vi ser at andelen voksne elever med manglende norskkunnskaper blir større fra år til år.
- **Klasser der vi kombinerer ulike fagutdanninger på yrkesfag** (som allerede er utprøvd i Nord-Østerdal). Dette vil kunne være en løsning som kan imøtekomme etterspørselen av fagpersonell, og samtidig gjøre at oppfyllingsgraden øker. Vinstra vidaregåande skule har med dagens yrkeslærerbemanning en vesentlig bredere yrkeskompetanse enn det skolen tilbyr, og vil derfor kunne gjennomføre dette uten store ekstra kostnader. Det vil også kunne dekke et stadig økende behov for lærlinger lokalt. Dette gjelder spesielt VG2 Anleggsteknikk og VG3 Anleggsmaskinfører.
- **Bedre transportløsninger:** Vinstra vidaregåande skule har et sterkt og velfungerende fagmiljø innen betong og mur. Etterspørselen etter lærlinger er stor, og tilbudet er forankret i bransjens behov. For å sikre fremtidig rekruttering er vi avhengige av å få på plass bedre transportløsninger og mulighet for hybelordninger for elever utenfra, spesielt fra Lillehammer-regionen. Som en av kun to skoler i Innlandet som tilbyr Vg2 betong og mur, er vi avhengige av å rekruttere elever også utenfor vårt nærområde. Elever fra Lillehammer har lenge vært invitert inn, og vi opplever stor interesse fra både bransje og elever. Likevel har vi hatt få søkere herfra de siste årene – hovedsakelig på grunn av manglende transporttilbud og avstander.

- **Mulighet for å kombinere programfag fra idrettsfag og musikk på studieforberedende.** Ved å kombinere fag fra ulike linjer som kan gå inn som et gjennomgående programfag i oppnådd studiekompetanse, både innen realfag og språk/samfunn, vil det bli mer attraktivt å søke studiespesialiserende. Fra i høst gjort mulig for elever som tar PBY.
Næringslivet har meldt bekymring for tilgang til kvalifisert arbeidskraft med høyere utdanning, og da er det viktig å gjøre det studiespesialiserende løpet mer interessant for en bredere elevgruppe.

Steinar Moen
(Tekna)

Kristin Sommar
(UDF)

Raymond J. Hill
(NITO)

Arild Teigen
(SL)

Henning Bakke
(Delta)

Jo Brusveen
(Fagforbundet)

Kari Åse Hernæs
(Skolelederforbundet)